

7.11.2025

Avoimen hallinnon työryhmän 9. kokous

Aika: 10.9.2025

Paikka: Teams ja nh. Neuvola, Meritullinkatu 8

Linjoilla olivat:

Annina Heini, Kynnys ry

Leealaura Leskelä, Selkokeskus (osa Kehitysvammaliittoa)

Eevamaija Paljakka, MLL

Maija Hyle, Diakonissalaitos

Tiina Sivonen, Keski-Suomen yhteisöjentuki KYT

Jarkko Laaksonen, Helsingin kaupunki

Merja Niemelä, Oulun kaupunki

Tommi Karttaavi, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Minna-Maija Väänänen, Ruokavirasto

Aulikki Pakanen, PLM

Markku Mölläri, VM, KAO

Olli-Pekka Rissanen, VM, JulkICT

Paikalla olivat:

Virpi Dufva, työryhmän puheenjohtaja, Valli ry

Katju Holkeri, VM Avoim hallinto

Pauliina Pussinen, VM Avoim hallinto

Ira Alanko, VM Avoim hallinto

Matti Kuivalainen, VM Avoim hallinto

1. Kokouksen avaus – Tervetuloa

Varapuheenjohtaja Virpi Dufvan puheenjohtajana avasi kokouksen klo 9:30.

2. Toimintaohjelman väliarviointi

Ira esitteli väliraportin päivitettyt sisällöt, jonka pohjalta avattiin keskustelu. Esittelyn pohjalta syntyi keskustelua avoimen hallinnon työstä ja mihin pitäisi panostaa ohjelmakauden loppupuolella.

Tunnistettiin, että kuntia- ja organisaatiota voisi tukea koostamalla vinkkejä mitkä konkreettiset avoimen hallinnon toimet olisivat heillä tärkeimpiä.

Sovittiin, että kutsutaan Open Government Partnership -kumppanuushankkeen Suomen vastuhenkilö osallistumaan seuraavaan työryhmän kokoukseen. Lisäksi sovittiin, että pyydetään ajankohtaisten tutkimushankkeiden edustajia esittelemään työtään tuleviin kokouksiin. Ensimmäisenä kutsutaan AIDEMOC-hankkeen edustaja, koska tekoälyn ympärillä tapahtuva kehitys on nopeaa ja sillä on vaikutus mis- ja disinformaatiota torjuvaan työhön. On tarve tukea tekoälyn lukutaidon vahvistamiseksi.

Todettiin, että selkeämpään viestintään voisi panostaa, jotta avoimen hallinnon työ olisi mahdollisimman helposti ymmärrettävissä. Tavoitteena olisi tunnettuuden lisääminen. Selvitetään voisiko kuntien ja kaupunkien infopisteitä hyödyntää verkostona, jonka avulla jaetaan tietoa.

Selkeän kielen ja selkokielen osalta sovittiin, että tuodaan lisää ajankohtaista tietoa Avoin demokratia -verkostolle ja kohdistetusti virkamiesverkostolle. Etsitään toimia, joilla voisi vahvistaa virastojen välistä vertaistukea, jotta kehittämistoimet jatkuisivat niukoista resursseista huolimatta. Pohdittiin, onko merkittäviä yhteiskunnallisia haasteita, joiden ratkomisen tueksi pitäisi tuottaa selkokielistä materiaalia. Esimerkkinä keskusteltiin naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja missä määrin sen pitäisi näkyä avoimen hallinnon työssä. Sovittiin, että selvitetään mahdollisia yhteistyötahoja ja ajankohtaisia tutkimustuloksia, jotta on mahdollista hahmottaa mitkä toimet olisivat vaikuttavia. Tähän liittyen ainakin selkokielistä materiaalia voisi olla enemmän saatavilla.

Todettiin, että jatketaan työtä paikallisten Kansalaisjärjestöakatemioiden laajentamiseksi. Oulun kokemukset paikallisen tilaisuuden järjestämisestä ovat todella positiivisia, mutta on myös havaittavissa, miten luottamus toimijoiden välillä on vähentynyt. Polarisation torjuminen ja luottamuksen vahvistaminen ovat teemoina vahvemmin esillä, kun puhutaan demokratiasta ja ihmisoikeuksista.

Kansallisen Kansalaisjärjestöakatemian rooli kansalaisyhteiskunnan ja julkisen hallinnon välisen luottamuksen vahvistamisessa on suuri. Erityisesti keskusteltiin terveyteen ja hyvinvointiin liittyvästä yhteistyöstä, jossa valmisteluaiakataulut eivät mahdollista avointa vuoropuhelua. Lisäksi esitettiin huolta vaikutusten arvioinnista.

Todettiin, että ensi kesänä OECD julkaisee seuraavan luottamustutkimuksen tuloksia. Tiedonkeruu on parhaillaan käynnissä ja on mielenkiintoista nähdä tulokset.

Keskusteltiin hyvien käytäntöjen koostamisesta ja jakamisesta. Kyselyn tuloksien pohjalta voisi tehdä nostoja miksi avoimen hallinnon työ on tärkeää ja mitä hyötyjä on syntynyt. Lisäksi todettiin, että dialogit eivät näy hyvissä käytännöissä vielä riittävästi.

Sovittiin, että seuraavassa keskustelussa keskustellaan, onko työryhmällä tarvetta tehdä julkinen ulostulo avoimen hallinnon työn tärkeydestä. Todettiin, että hyvinvointialueiden johtajat ja kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE ovat tehneet virallisia kannanottoja hiljattain.

5. Muut asiat

Todettiin, että eOppivassa on tarjolla THL:n tuottama [antirasismikoulutus](#), jota voi suositella kaikille.

Virpi kertoi, että Valli ry: etsivä vanhustyö on valittu seurakuntien keräyksen kohteeksi.

Muistutettiin, että Selkeän kielen päivä järjestetään 8.10. hybridinä.

Selkokielen tutkijoiden kansainvälinen konferenssi järjestettiin Latviassa syyskuun alussa. Kaikissa maissa resurssit tutkimukselle ovat pienet ja tekoälyn mahdollisuudet sekä uhat puhuttaa kaikkia. Easy Language International -verkosto jakaa hyviä käytäntöjä selkokieleen liittyen.

Leealaura kertoi, että Selkokieli yhdenvertaisuuden välineenä -koulutus on työn alla. Sen tarkoitus on avata mitä selkokielellä saa aikaiseksi ja mitä se tuottaa.

Vuoden selväsanainen -palkinto jaetaan selkokieleen liittyvästä työstä tänä vuonna. Se jaetaan marraskuussa.

27.10. Vammaisfoorumi ja VM yhteistyössä järjestää tilaisuuden hyvinvointialueiden päättäjille, hallinnon edustajille ja vammaisneuvostojen jäsenille. Tilaisuuden tarkoitus on avittaa vuoropuhelua näiden tahojen kesken.

6. Seuraavat kokoukset

Vuoden viimeinen kokous järjestetään hybridinä keskiviikkona 10.12. 2025 klo 9.00–10.30.

Lisäksi sovittiin vuoden 2026 kokouksien ajankohdat:

- Ke 11.3.2026 klo 9.30–11.30
- Ke 10.6.2026 klo 9.30–11.30 (järjestetään läsnä kokouksena)
- Ke 9.9.2026 klo 9.30–11.30
- Ke 9.12.2026 klo 9.30–11.30

Kokous päätettiin klo 10:56.